

Dansk Industri

AI for *alle*

Sådan ruster vi Danmark til at omfavne mulighederne i kunstig intelligens

AI for alle

05

Danmark på AI verdenskortet

06

Styrkede rammer for erhvervslivet

08

Mere viden og flere eksperter

18

Teknologiparate borgere

20

Adgang til data uden omveje

24

En tidssvarende offentlig sektor

28

Kunstig intelligens vil vende op og ned på vores verden og vores arbejdsmarked. Der er ikke længere tale om en forudsigtelse om en fjern fremtid. Tværtimod er vi på vej ind i den næste industrielle revolution, hvor udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens vil tage til og medføre fundamentale forandringer i hele vores samfund.

Når en industriel revolution rammer, har man som samfund to muligheder: Man kan kæmpe imod og holde fast i gamle måder at gøre tingene på, indtil man en dag bliver tvunget til at anvende resten af verdens løsninger, eller man kan omfavne forandringen og være med til at skabe de konkrete løsninger, der en dag bliver hverdag. Hvordan det enkelte samfund, sammenhængskraften og arbejdsmarkedet ser ud på den anden side kommer til at afhænge af, hvordan hvert enkelt land vælger at håndtere den næste store industrielle revolution.

I Dansk Industri ønsker vi, at Danmark kommer stærkest muligt gennem den næste store industrielle revolution og indtoget af kunstig intelligens. Det gør vi bedst ved at omfavne forandringerne og sikre, at de store samfundsændringer sker med afsæt i dansk kultur og værdier.

Forudsætningen for, at dette lykkes, er, at danskerne, dansk erhvervsliv og den offentlige sektor begynder at forstå, anvende og udvikle kunstig intelligens. For kun på den måde kan vi være med til at diskutere og forme de løsninger og regler, som hele verden kommer til at agere under i fremtiden. For AI

skal naturligvis reguleres, i særdeleshed på europæisk plan. Dette bør ske med afsæt i nogle klare hegnspæle for, hvilken anvendelse vi som samfund ikke tolererer – samtidig med, at der skabes gunstige forhold for de anvendelsesformer, vi ønsker mere af.

Danmark skal naturligvis være med, når epokegørende AI-opdagelser og -løsninger udvikles. Men vi skal i lige så høj grad sikre, at ingen samfundsgrupper tabes i omstillingen, at danske virksomheder, små som store, bevarer deres konkurrencekraft og ikke mindst, at det danske velfærdssamfund styrkes i brugen af AI.

Der findes ikke en enkelt løsning eller et simpelt politisk greb, der løser alle fremtidens problemer og sikrer Danmarks udvikling og anvendelse af AI. Når hele verden forandres, så er det alle knapper i vores samfund, der skal tunes ind på den nye virkelighed. Kun ved at gentænke kunstig intelligens indflydelse på alle aspekter af vores samfund, kan vi sikre Danmark en bedre position i det brede perspektiv.

DI ønsker at bidrage til dette arbejde ved at fremlægge 24 konkrete anbefalinger til, hvordan man skaber det bedste fundament for kunstig intelligens på tværs af alle sektorer i Danmark, samt hvordan man politisk kan styrke rammerne for erhvervslivets udvikling og anvendelse af kunstig intelligens og samtidig skabe en tidssvarende offentlig sektor.

EU regulering

Vi mener, at regulatoriske rammer for brugen af kunstig intelligens skal laves på europæisk plan og tage stilling til de risici som teknologien indebærer.

Virksomheder, myndigheder og borgere har brug for tydelige hegnspæle, der fastlår, hvordan man, baseret på europæiske værdier, anvender og ikke anvender AI. DI ser derfor positivt på den kommende AI Act, der har til formål at sikre den nødvendige ramme for brugen af AI på tværs af EU.

AI skaber en lang række muligheder for produktudvikling og væksteventyr, men samtidig rummer AI en række problematiske anvendelsesmuligheder, som skal iagttages. Derfor er et afgørende element i AI Act inddelingen i forskellige risikogrupper efter anvendelsesområde. Man bliver således i stand til at regulere outcome snarere end teknologiske features. Dette støtter vi aktivt, alt imens vi er særligt opmærksomme på, at SMV'er ikke bliver pålagt en uforholdsmæssig stor byrde, når de ønsker at automatisere deres virksomhed med AI. Tilsvarende arbejder vi målrettet for, at den kommende EU-regulering implementeres i dansk lovgivning på en måde, hvor den ikke går videre end minimumskravene fra EU, og hvor danske virksomheder ikke pålægges unødige byrder.

AI for alle

24 forslag, der hjælper med at ruste Danmark til at omfavne mulighederne i kunstig intelligens

Danmark på AI-verdenskortet

1. Statsministeriet og regeringsledelsen skal stå i spidsen for Danmarks globale AI-council

Styrkede rammer for erhvervslivet

2. Etablering af minimum én national sandkasse
3. Styrk SMV'ernes brug af AI gennem SMV:DIGITAL
4. Styrk teknologioverførslen mellem universiteter og erhvervslivet
5. Gør F&U-fradraget på 130 pct. permanent
6. Gear SMV'erne til at beskytte deres immaterielle rettigheder under AI-indtoget

Mere viden og flere eksperter

7. Øremærkning af forskningsmidler til AI
8. Øg optaget på it- og teknologiuddannelser
9. Flere engelsksprogede studiepladser inden for IT
10. Flere IT-lærlinge skal styrke AI uden for erhvervsskolerne
11. Prøv Danmark af i 90 dage

Teknologiparate borgere

12. Indfør basla folkeoplysning om kunstig intelligens
13. Obligatorisk teknologiforståelse i folkeskolen
14. Opkvalificering af arbejdsstyrken
15. Uddannelsessystemet skal afspejle en virkelighed med AI

Adgang til data uden omveje

16. Øg udstillingen af dynamiske offentlige data
17. Let adgang til private data gennem mitdata.dk
18. Etabler én indgang til åbne offentlige data
19. Understøt og udbred danske virksomheders adgang til EU's Data spaces

En tidssvarende offentlig sektor

20. Ny teknologifond på sundhedsområdet
21. Tidlig inddragelse af marked i offentlige udbud skal åbne døren for flere AI-løsninger
22. Afklaring af regler for data-anvendelse ifm. AI kommuner og regioner
23. Understøt kommuner og regioner i at udvikle og indkøbe fælleskommunale AI-løsninger
24. Ryd ud i dobbeltindberetninger ved hjælp af kunstig intelligens

Danmark på *AI-verdenskortet*

Statsministeriet og regeringsledelsen skal stå i spidsen for Danmarks globale AI-council

Hvis Danmark skal forblive et af verdens bedste samfund, så er vi nødt til at få øjnene op for potentialerne og mulighederne ved kunstig intelligens. Hvis vi skal finde svar på, hvordan vi som samfund bedst kan omfavne, udvikle og udnytte de helt enorme og uanede muligheder, som AI giver os, så har vi brug for viden og visioner fra nogle af verdens klogeste hoveder.

DI anbefaler, at regeringen nedsætter et Globalt AI-Council med statsministeren i spidsen og AI-eksperter fra både forskningsverdenen, den private og offentlige sektor samt civilsamfundsorganisationer. Et globalt sammensat AI-panel med verdens førende eksperter indenfor AI-teknologi, anvendelsen heraf i både kommercielle og ikke-kommercielle sammenhænge samt dens indvirkning på samfundet.

Det globale AI-council skal drøfte, hvordan Danmark bliver hjemstedet for AI-løsninger i verdensklasse uden at gå på kompromis med vores danske og demokratiske værdier. Med afsæt i forskning, evidens og erfaringer skal det globale council rådgive den danske regering med regeringsledelsen i centrum om, hvordan vi som nation kommer til at stå stærkest internationalt i takt med, at AI vender op og ned på verden, som vi kender den.

Det globale AI-Council skal udstikke strategiske prioriteter og fremlægge konkrete politiske forslag omhandlende alle aspekter i udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens i Danmark. Det kan blandt andet være, hvilke strategiske prioriteter og satsninger Danmark bør tage, når det kommer til innovation, forskning og uddannelse indenfor AI; hvordan AI bør anvendes til at øge effektiviteten, kvaliteten og væksten i både den offentlige og private sektor eller, hvordan AI konkret skal anvendes i sundhedsvæsenet, uddannelsessystemet og den offentlige administration. Ligesom de skal vurdere, hvordan allerede eksisterende offentlige og private initiativer, som for eksempel det danske pionercenter for AI eller private organisationers udvikling af danske sprogmodeller, kan anvendes til hele Danmarks bedste. Anbefalingerne vil forventeligt agere katalysator for betydelige prioriteringer af AI – og dermed investeringer – inden for en lang række AI-relevante sektorer. Offentligt som privat.

Styrkede rammer *for* *erhvervslivet*

Vi ønsker et velstående samfund, hvor store og små virksomheder har de bedste forudsætninger for at lykkes. Kunstig intelligens har allerede startet sit indtog på de danske arbejdspladser, men det er afgørende for danske virksomheders konkurrencekraft, at de i højere grad begynder at anvende kunstig intelligens. Derfor må vi styrke rammevilkårene for danske virksomheders anvendelse af kunstig intelligens, så vi ikke halter bagefter, når internationale konkurrenter effektiviserer eksisterende løsninger og opfinder nye.

SMV'er udgør hele 99 procent af det danske erhvervsliv og er afgørende for Danmarks fremtidige vækst og velfærd. Derfor er det af essentiel betydning, at SMV'erne får den nødvendige opstartshjælp for, at de aktivt kan anvende nye avancerede teknologier. Dette er nødvendigt for at bevare deres konkurrenceevne i den globale økonomi og forhindre, at de mister terræn i forhold til internationale konkurrenter.

Stærke offentlig-private samarbejder spiller en nøglerolle i at udnytte de potentialer, som nye digitale teknologier, herunder kunstig intelligens, bringer med sig. Når studerende og forskere på danske universiteter udvikler nye AI-løsninger, bør det være en smidig og gennemsigtig proces at overføre denne teknologi til den private sektor. Ligeledes er det afgørende at skabe incitamenter for danske virksomheder til at investere i forskning og udvikling inden for digitale områder, herunder kunstig intelligens. Dette er den eneste måde, vi kan sikre, at de nyeste løsninger bliver udviklet i Danmark og ikke overlades til resten af verden.

DI foreslår

- 2 Etablering af minimum én national sandkasse
- 3 Styrk SMV'ernes brug af AI gennem SMV:DIGITAL
- 4 Styrk teknologioverførslen mellem universiteter og erhvervslivet
- 5 Gør F&U-fradraget på 130 pct. permanent
- 6 Gear SMV'erne til at beskytte deres immaterielle rettigheder under AI-indtoget

2 Etablering af minimum én national sandkasse

I Danmark skal vi kunne udvikle vores egne ansvarlige AI-løsninger, både til det danske marked og også til resten af verden. Men det kan være tæt på umuligt at gennemskue præcis, hvilke effekter et givent AI-produkt har på sin omverden. Både de direkte effekter i en given virksomhed og også afledte effekter ude i samfundet. Ligesom det kan være svært at gennemskue præcis, hvilke regulatoriske og etiske regler, AI-løsningen er underlagt. Selvom der bliver etableret europæiske, regulatoriske testfaciliteter, er det også nødvendigt med minimum én national sandkasse for at styrke det danske hjemmemarked, da der både er forskel på de regulatoriske - og etiske rammer i en dansk kontekst.

DI anbefaler, at regeringen afsætter 30 mio. kr. over en fireårig periode til etablering og drift af en national sandkasse, hvor danske virksomheder har mulighed for at afprøve og udvikle deres AI-løsninger i en forsvarlig ramme, inden produkterne lanceres på det danske marked.

Den nationale sandkasse bør være tilgængelig for både større og mindre virksomheder. Med en særskilt adgang til iværksættere og SMV'er skal det gøres lettere og mere attraktivt for disse virksomheder at teste nye AI-produkter.

Den nationale sandkasse bør etableres ifm. det danske pionercenter for kunstig intelligens i København for at sikre en sammenhæng mellem verdensklasse forskning og erhvervslivets test af nye AI-modeller.

Etableringen af en national sandkasse sikrer, at danske virksomheder har de bedste forudsætninger for at afprøve og udvikle deres produkt, herunder at afklare mulige konsekvenser og faldgruber ved produktet, inden det lanceres.

4 Styrk teknologioverførslen mellem universiteter og erhvervslivet

I dag oplever virksomheder og universitetsforskere over en bred kam, at processerne for teknologioverførsel ikke er velfungerende. Tilgangen er forskellig fra universitet til universitet. Forhandlingsforløb vedrørende rettigheder er uigennemskuelige og trækker i langdrag, og det skræmmer særligt SMV'er væk og spænder ben for, at teknologiske nybrud inden for bl.a. kunstig intelligens kommer ud at leve i erhvervslivet. Desuden opleves et alt for ensidigt fokus på rettigheder – også i samarbejdsaftaler, hvor det er tvivlsomt, om samarbejdet overhovedet vil resultere i et endeligt outcome.

DI anbefaler, at regeringen etablerer en central, national juridisk enhed på tech-trans området med det formål at styrke overførslen af bl.a. den innovative brug af kunstig intelligens, der sker på universiteterne, til erhvervslivet. Kontoret skal blandt andet udarbejde nogle få kontraktparadigmer for samarbejdet mellem virksomheder og offentlige forskningssinstitutioner som f.eks. universiteter og hospitaler. Enheden skal desuden sikre, at lovgivningen bliver administreret ens på tværs af landet.

Tech-trans kontorerne på universiteter, i regioner og andre steder skal således ikke længere tage sig af juridiske spørgsmål, men i stedet koncentrere sig om aktivt at lave matchmaking mellem forskere og virksomheder samt stræbe efter succesfuld kommercialisering, så de innovative teknologiske nybrud kommer ud at leve i virksomhederne. Enheden skal derudover sikre, at Danmark ikke overimplementerer EU's statsstøttere regler samt anden lovgivning.

DI anbefaler, at der afsættes 20 mio. kr. årligt til det nye kontor. Finansieringen sker delvist fra de eksisterende tech-trans kontorer og delvist fra regeringen.

3 Styrk SMV'ernes brug af AI gennem SMV:DIGITAL

Et stigende antal danske virksomheder indsamler og bruger data til at drive og automatisere dele af deres forretning. Dog er det kun 13 pct. af små virksomheder, der anvender kunstig intelligens, og SMV-segmentet halter dermed bagefter de store, hvilket går ud over produktivitet og vækst på den lange bane. Det skyldes, at barrieren for at påbegynde AI-indsatser ofte er større for SMV'er: Det kan være svært for dem at håndtere teknologien og forstå AI's potentiale på grund af begrænsede ressourcer og manglende viden.

Det føles således usikkert for SMV'erne at skulle træffe valg om teknologi og strategi, hvilket øger risikoen for slet ikke at handle. Der er således behov for at understøtte SMV'erne i at anvende avancerede teknologier som AI i større omfang end i dag.

DI anbefaler, at regeringen afsætter 200 mio. kr. til en styrkelse af SMV:Digital-programmet fra 2025. Derudover skal programmet udvides med et "temaspor" om AI, hvor igennem SMV'er allerede fra 2024 kan få rådgivning og investeringsstøtte til at fremme deres brug af kunstig intelligens. Der bør øremærkes 50 mio. kr. til temasporer om AI, der udmøntes fra 2024-2026.

Formålet er at mindske barrieren for, at danske SMV'er vha. kunstig intelligens integrerer arbejdskraftsbesparende og effektive digitale løsninger i deres virksomhedsdrift.

DI anbefaler derudover, at det i SMV:Vækstpilot-programmet specificeres, at programmet omfatter tilskud til en vækstpilot/ny medarbejder, der kan understøtte brugen af kunstig intelligens i virksomheden

5 Gør F&U-fradraget på 130 pct. permanent

I dag kan danske virksomheder ikke følge med vores nabolande, når det kommer til forskning og udvikling. Forskningsaktiviteten i Danmark er faldet fra 2,96 pct. af BNP i 2020 til 2,93 pct. i 2021, svarende til ca. 0,5 mia. kr. i forskel. Samtidig har Danmark ikke levet op til Barcelona-målsætningen om at investere mindst 3 pct. af BNP i forskning siden 2016. Det begrænser den teknologiske vækst og udvikling i Danmark, og vi sakker bagud, når det kommer til anvendelsen af avancerede teknologier som kunstig intelligens, der kan bidrage til udviklingen af fx grønne løsninger og arbejdskraftsbesparende teknologier. Hvis ikke disse produkter udvikles i Danmark, så bliver de udviklet andre steder i verden, og Danmark vil således på længere sigt tabe arbejdspladser og vækst.

DI anbefaler, at regeringen afsætter 1 mia. kr. til at løfte FoU-fradraget permanent til 130 pct. og uden loft fra 2024 for at tilskynde til mere innovation, herunder brugen af kunstig intelligens.

Ved at gøre fradraget permanent på 130 pct. vil det igen komme tilbage på niveauet under COVID-19 (fra 2020-2022), hvor vi så øgede investeringer i forskning og udvikling. Formålet er at øge virksomheders incitament til at investere i forskning og udvikling, herunder avancerede teknologier som kunstig intelligens. FoU-fradraget er blevet en helt almindelig del af gode erhvervsvilkår i de fleste lande, Danmark sammenligner sig med. Derfor er det direkte konkurrenceforvridende, hvis ikke fradraget gøres permanent på 130 pct. uden loft.

Med forslaget løsrives den lovede forbedring af vilkårene for erhvervslivets forskning (jf. regeringsgrundlaget) fra den igangværende øvelse vedr. sanering af erhvervsstøtten. Forslaget medfører et strukturelt varigt finansieringsbehov på 1 mia. kr. fra 2024.

6 Gear SMV'erne til at beskytte deres immaterielle rettigheder under AI-indtoget

Ulovlig kopiering af danske varer er desværre et stort problem for de danske virksomheder. Først og fremmest truer det virksomhedernes overlevelse, men det truer også vores alles sikkerhed, når fx medicinalvirksomheder får kopieret lægemidler, eller når kopieret legetøj indeholder skadelige stoffer.

Kun få SMV'er (ca. 10 pct.) beskytter deres rettigheder på trods af, at 93 pct. oplever, at beskyttelse har en positiv effekt for virksomhedens vækst, eksport og arbejdspladser. Undersøgelser viser også, at SMV'er, som ejer IP-rettigheder, har hele 68 pct. højere indtægt pr. medarbejder end andre SMV'er. For SMV-segmentet er beskyttelsen af deres rettigheder for dyrt og tidskrævende, og der er således behov for at reducere barrieren for, at denne gruppe af virksomheder beskytter deres rettigheder.

DI anbefaler, at regeringen forlænger Erhvervsministeriets patentvoucher-ordning for SMV'er med 3 år fra 2024-2026,

og at ordningen udvides til at gælde beskyttelsen af ikke kun patenter, men også den øvrige del af immaterialretten (varemærker, brugsmodeller og designbeskyttelse). På baggrund af den høje efterspørgsel ved tidligere tilskudsrunder, hvor puljen blev tømt på få minutter, anbefaler DI, at der afsættes 10 mio. kr. årligt til ordningen.

Med udvidelsen anbefaler DI desuden, at ordningens tilskud også kan anvendes på europæiske og internationale gebyrer, hvilket ikke har været muligt hidtil. Fortsat skal ordningen, som hidtil, også give tilskud til ansøgningsforløbet for registrering af virksomheders rettigheder, herunder ekstern rådgivning ved patentagenter og advokater. I forlængelse heraf skal det være muligt at få tilskud til rådgivning om, hvordan man som virksomhed bedst beskytter sine AI-opfindelser, samt hvordan man beskytter sig mod, at andre anvender ens immaterielle ejendom som datainput i deres AI-opfindelser.

Mere viden *og flere eksperter*

Kunstig intelligens transformerer måden, hvorpå vi lærer og tilegner os ny viden. For at maksimere potentialet i kunstig intelligens skal vi øge vores grundviden om teknologiens anvendelse, inkorporere den i vores uddannelsessystem og sikre, at der findes de rette incitamenter til at forske i og udvikle teknologien.

Det er afgørende for danske virksomheder, at de har adgang til den nødvendige arbejdskraft med de rette kompetencer, når teknologiske nybrud som fx kunstig intelligens skal udnyttes til fulde. Både virksomheder, der ønsker at udvikle nye løsninger, har brug for kompetent arbejdskraft, men også virksomheder, der ønsker at implementere eksisterende AI-løsninger, har brug for de rette medarbejdere. Det er derfor nødvendigt, at alle kompetente hænder og hoveder bringes i spil, så digitalisering og brugen af kunstig intelligens styrkes blandt virksomhederne og i den offentlige sektor.

Det gør vi bedst ved at øremærke forskningsmidler til AI, øge optaget på it- og teknologiuddannelserne, sikre flere engelsksprogede studiepladser, få flere IT-lærlinge væk fra skolepraktikken - og ved at give flere kompetente udenlandske medarbejdere mulighed for at prøve Danmark af i 90 dage.

DI foreslår

- 7 Øremærkning af forskningsmidler til AI
- 8 Øg optaget på it- og teknologiuddannelser
- 9 Flere engelsksprogede studiepladser inden for IT
- 10 Flere IT-lærlinge skal styrke AI i det offentlige
- 11 Prøv Danmark af i 90 dage

7 Øremærkning af forskningsmidler til AI

Offentlige investeringer i forskning spiller en stor rolle i den danske forskningsverden, da en overvægt af alle midler bliver uddelt af det offentlige. DI har tidligere offentliggjort en analyse, der viser, at kun 4,9 pct. af de offentlige forskningsmidler blev givet til digital forskning i 2019, hvor det til sammenligning var 27,1 pct. af de private forskningsmidler, der gik til digital forskning. Danmark halter derudover også langt bagefter de andre europæiske lande, når det kommer til offentlige investeringer i digital forskning. Hvilket passer ganske dårligt overens med vores eget selvbillede af at være et digitalt foregangsland.

DI anbefaler, at Uddannelses- og Forskningsministeriet, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, øremærker 1 mia. kr. årligt af det offentlige forskningsbudget til digital forskning, herunder i kunstig intelligens.

Dette vil stadig ikke bringe de offentlige investeringer på niveau med de private investeringer i digital forskning, men det vil i højere grad udjævne sig og skabe en større balance mellem offentlige og private investeringer i den digitale sektor.

9 Flere engelsprogede studiepladser inden for IT

Danske virksomheder og organisationer har store udfordringer med at rekruttere it-medarbejdere. Med indtoget af kunstig intelligens bliver det kun sværere i de kommende år, og det bremser danske virksomheders digitale udvikling og vækst. Internationale studerende kan derfor udgøre en vigtig del af løsningen på den aktuelle mangel på arbejdskraft. Gruppen udgør allerede et rekrutteringsgrundlag for virksomhederne, men der er stort potentiale for at imødekomme en større del af erhvervslivets behov, hvis en målrettet rekruttering af dygtige unge inden for mangelområderne øges. Vi har derfor brug for initiativer, der kan medvirke til at fastholde internationale profiler med de rette kompetencer. Det er erfaringen, at internationale talenter, der har studeret i Danmark, har en stærkere tilknytning til Danmark og er lettere at fastholde end internationale medarbejdere, der ikke forudgående har studeret i landet.

DI anbefaler, at Uddannelses- og Forskningsministeriet som led i oprettelsen af de 2.500 engelsprogede studiepladser, som det fremgår af den nye uddannelsesreform, skruer markant op for antallet af engelsprogede studiepladser inden for it og teknologi på universiteternes kandidat- og erhvervs kandidatuddannelser.

Det vil give danske it- og teknologivirksomheder forbedrede muligheder for at rekruttere internationale studerende, som kan hjælpe med udvikling og implementering af AI-løsninger.

Dertil finder internationale dimittender fra STEM-uddannelserne i højere grad beskæftigelse i Danmark efter endt uddannelse, sammenlignet med andre internationale dimittender fra andre uddannelser, hvilket derved også øger det samlede arbejdsudbud på den lange bane.

8 Øg optaget på it- og teknologiuddannelser

Manglen på medarbejdere med IT-kompetencer har nået det højeste niveau i de sidste 8 år. I 2022 var det næsten to ud tre af virksomheder, der forsøgte at rekruttere IT-specialister, som oplevede vanskeligheder med at rekruttere dem. Med fremdriften af kunstig intelligens forventes manglen på IT-specialister kun at stige endnu mere i de kommende år. Alligevel blev 300 kvalificerede førstprioritetsansøgere til IT-uddannelser på universiteterne afvist ved studieoptaget i 2022. Og kun hver femte af disse afviste ansøgere blev optaget på en anden IT-uddannelse i stedet.

Det er en stor udfordring, at loftet for optag på IT-uddannelser blokerer for match'et mellem udbud og efterspørgsel af IT-specialister. Det vil særligt få konsekvenser for udnyttelsen af kunstig intelligens, som kan bidrage til grøn omstilling, udvikling af nye innovative løsninger og vækst og velfærd generelt. Derfor er det essentielt, at vi tilvejebringer den nødvendige og kompetente arbejdskraft for at kunne udnytte potentialet i AI til fulde.

DI anbefaler, at regeringen som led i implementeringen af de nye dimensioneringskrav på universiteterne øger optaget på videregående uddannelsesudbud inden for it og teknologi, der har lav ledighed. Konkret anbefaler DI, at alle kvalificerede ansøgere til IT-uddannelserne optages fra studieoptaget 2024. Det vil bevirke, at vi kan uddanne 250–300 flere specialister om året og vil kræve, at der afsættes 15 mio. kr. årligt i perioden.

Med forslaget vil Danmark bevæge sig tættere på EU's målsætninger for et bæredygtigt og velstående digitalt Europa, der i en dansk kontekst svarer til, at vi får brug for ca. 240.000 flere IT-specialister i 2030. Det er bydende nødvendigt, hvis den offentlige og private sektor i Danmark skal være i førerposition, når det kommer til anvendelsen af kunstig intelligens.

10 Flere IT-lærlinge skal styrke AI i det offentlige

Danske virksomheder, organisationer og myndigheder har store udfordringer med at rekruttere it-medarbejdere. Med indtoget af kunstig intelligens bliver det kun sværere i de kommende år, og det bremser danske virksomheders digitale udvikling og vækst. På it-området findes der en række populære erhvervsuddannelser med samlebetegnelsen "Data- og kommunikations-uddannelsen", som omfatter specialerne it-support, datatekniker med speciale i programmering og datatekniker med speciale i infrastruktur. Uddannelsen er målrettet it-afdelinger og it-funktioner på alle dele af det offentlige og private arbejdsmarked. Uddannelsen er dog udfordret af manglen på lærepladser, hvorfor en del af eleverne i stedet må deltage i skoleoplæring på skolen. Ca. 30 pct. af alle eleverne på data- og kommunikationsuddannelsen er i lære på skolen. Til sammenligning er kun 4 pct. af eleverne i skoleoplæring på alle erhvervsuddannelserne. Derudover halter det offentlige bagefter, når det kommer til it-lærlinge, idet de private virksomheder tager fire gange så mange it-lærlinge ind, som

offentlige myndigheder gør. Dermed går vores offentlige myndigheder glip af digitaliseringskapaciteter.

DI anbefaler, at regeringen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, forpligter alle offentlige myndigheder, som har it-drifts- eller udviklingsopgaver, på at tage minimum én it-lærling med henblik på at styrke anvendelsen af avancerede teknologier, herunder AI, i det offentlige.

Med forslaget ønskes det at nedbringe den store andel af it-lærlinge i skoleoplæring på erhvervsskolerne, så de i stedet kommer i lære ude i offentlige organisationer, hvor de kan bidrage til udvikling og implementering af nye teknologier, herunder AI-løsninger. Hermed vil den skæve balance mellem antallet af lærlinge hos offentlige versus private virksomheder også blive udbedret.

11 Prøv Danmark af i 90 dage

Der er mangel på IT-specialister, og hvis Danmark skal kunne udnytte potentialet i kunstig intelligens, bliver der kun behov for endnu flere specialister i de kommende år. Selv med en målrettet indsats på uddannelsesområdet må vi forvente, at der bliver behov for at hente flere IT-specialister fra udlandet, hvor der også er rift om de it-kyndige medarbejdere. I den globale konkurrence om internationale talenter er det vigtigt, at internationale it-specialister og evt. deres familier finder det attraktivt at bosætte sig i Danmark. Det er et stort spring at flytte til et andet land for at bo og arbejde. Det gælder både at finde en bolig, nyt job til sin partner og internationale skoler til børnene. Der skal kun få barrierer til for, at talenter vælger en anden destination end Danmark. Derfor er der behov for initiativer, der kan gøre Danmark til en mere attraktiv destination for it-specialister og deres familier.

DI anbefaler, at Beskæftigelsesministeriet i samarbejde med udvalgte kommuner og andre relevante aktører skal etablere en forsøgsordning, som gør det muligt for it-specialister fra udvalgte lande og deres familier at flytte til Danmark i 90 dage, hvor alt nødvendigt papirarbejde er klar på forhånd, således at de udenlandske it-specialister og deres familier møder et minimum af administrative udfordringer. 90 dage er den

periode, som et Schengenvisum rækker til. Formålet er at tiltrække internationale it-specialister, der kan hjælpe danske virksomheder og myndigheder med at udvikle og inkorporere AI-løsninger i organisationens drift. Forsøgsordningen finansieres ved, at der som del af regeringens kommende digitaliseringsstrategi afsættes 4 mio. kr. til, at Beskæftigelsesministeriet etablerer en task-force, der konkret står for at ordne papirarbejdet for de tilflyttende familier.

Der stilles en bolig til rådighed i perioden, og familier får tilbud om pladser i fx skole og daginstitutioner og hjælp til at finde job til en medrejsende partner. Samtidig introduceres medarbejderne for relevante tech hubs, og der arrangeres sociale sammenkomster med henblik på at skabe et community. Det vil give nye potentielle medarbejdere mulighed for at prøve Danmark af og give familien mulighed for at træffe en velovervejet beslutning om at flytte til landet for at bo og leve. Forslaget tager afsæt i et finsk forsøg, som fik 5.300 ansøgninger. Den finske ordning har haft succes med at sætte Finland på verdenskortet og gøre sig attraktiv for udenlandske talenter.

Teknologiparate *borgere*

I Danmark har vi en unik samfundsmodel, hvor vi mødes på tværs af overbevisninger for at sikre de bedste forudsætninger for vores fælles land. Når den kunstige intelligens rammer, og den industrielle revolution tager til, er det derfor afgørende, at ingen efterlades på perronen, men at vi derimod sikrer, at både børn, unge og ældre bliver klædt på til at navigere i fremtidens teknologiske muligheder. Det betyder ikke, at vi alle skal være superbrugere af kunstig intelligens, men det betyder, at så mange som muligt skal føle sig trygge i mødet med kunstig intelligens, fx en chat-bot på borgerservice eller en co-bot i produktionen.

Hvis Danmark skal komme stærkest gennem den industrielle revolution, kræver det, at vi ruste alle borgere til at anvende AI-løsninger. Vi skal både sikre, at de, der i fremtiden forlader folkeskolen, forstår at tillære sig viden via kunstig intelligens og løse konkrete opgaver i samarbejde med AI både inden for sprog, naturfag og de kreative fag, ligesom vi skal give den voksende befolkning mulighed for at tilegne sig viden om kunstig intelligens via basal folkeoplysning, og der skal investeres massivt i en bred opkvalificering af medarbejdere i alle brancher.

DI foreslår

- 12 Indfør basal folkeoplysning om kunstig intelligens
- 13 Obligatorisk teknologiforståelse i folkeskolen
- 14 Uddannelsessystemet skal afspejle en virkelighed med AI
- 15 Opkvalificering af arbejdsstyrken

12 Indfør basal folkeoplysning om kunstig intelligens

De fleste danskere er vokset op i en verden, hvor en video af en person, der taler, forventes at være ægte. Med fremkomsten af nye teknologier, og særligt kunstig intelligens, er dette ikke længere i sig selv en sandhedsmarkør. Hvis man som borger ikke ved, at der i dag findes teknologier, der kan frembringe disse falske videoer og lydfiler, så har man ikke mulighed for at forholde sig kritisk til budskabet og afsenderen. Det er derfor afgørende, at den samlede danske befolkning får et basalt vidensniveau vedrørende nye teknologier og særligt kunstig intelligens, for at de kan forholde sig kritisk til den information, de bliver foreholdt, særligt som en del af den demokratiske samtale.

DI anbefaler, at regeringen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, afsætter 9 mio. kr. til initiativer, der skal sikre et basalt vidensniveau hos den danske befolkning vedrørende kunstig intelligens.

DI anbefaler følgende initiativer:

1. At alle fremtidige public service midler, herunder DR og TV2s public service-kontrakter, skal indeholde konkrete anvisninger om, at medierne forpligter sig til at ud danne borgerne i fremtidens teknologier, herunder i at forstå teknologiernes indvirkning på den demokratiske debat og vigtigheden af kritisk refleksion.
2. Der afsættes 1,5 mio. kr. til en national kampagne til sociale medier, der oplyser borgerne om brugen af kunstig intelligens, til at generere falske videoer, tekster, billeder og lydfiler, særligt ifm. det kommende EP-valg, men også som generel oplysning til borgerne.
3. Der skal afsættes 2,5 mio. kr. til udvikling af en række OBS programmer, hvor DR forpligter sig til at sende disse ifm. de underholdningsprogrammer, der har flest seere i løbet af året.
4. Der afsættes 5 mio. kr. til udvikling og facilitering af en række generelle AI-kurser, der skal udbydes på landets aftenskoler og folkeuniversiteter.

14 Uddannelsessystemet skal afspejle en virkelighed med AI

Kunstig intelligens kommer til at indtage en central plads i vores moderne arbejdsmarked, og nye AI-løsninger vil i stigende grad blive implementeret som en naturlig del af arbejdsgangene på tværs af fagområder. Erhvervslivet forventer derfor i højere og højere grad, at nyuddannede lærlinge og dimittender ved, hvordan de anvender AI-løsninger indenfor deres respektive fagområde. Disse krav afspejler den hastige udvikling af teknologi, der særligt har ændret spillereglerne for effektiviserings- og optimeringspotentialer på arbejdsmarkedet.

For at sikre, at vi i Danmark ikke sækker bagud i forhold til andre lande, er det afgørende, at vores undervisningssystem tilpasses den nye virkelighed med kunstig intelligens. Vi er nødt til at uddanne vores elever, lærlinge og studerende til fremtiden ved at indarbejde AI i undervisningen uanset fagområdet. For at forberede vores unge bedst muligt på arbejdsmarkedet og sikre, at de er klar til at omfavne AI og drage fordel af de nye muligheder, det bringer med sig, er det nødvendigt, at uddannelsesinstitutionerne reagerer hurtigt på den stigende betydning af kunstig intelligens.

DI anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet udarbejder principper for, hvordan AI-løsninger kan anvendes aktivt i undervisningen på de gymnasiale uddannelser. Kunstig intelligens ændrer måden, hvorpå vi tilegner os og anvender viden, og derfor skal uddannelsesinstitutionernes tilrettelæggelse af undervisningen afspejle dette.

DI anbefaler desuden, at der tilbydes konkrete "AI i praksis" forløb på alle erhvervsskoler og professionshøjskoler. Her skal elever og studerende lære om relevante AI-løsninger, samt hvordan forskellige almene AI værktøjer kan anvendes i praksis indenfor det respektive uddannelsesområde. Dette skal understøtte, at lærlinge og dimittendernes kompetencer matcher efterspørgslen efter mere effektive arbejdsgange i både det offentlige og private.

13 Obligatorisk teknologiforståelse i folkeskolen

Kunstig intelligens har det seneste år vundet hurtigt indpas blandt Danmarks børn og unge, hvor knap halvdelen anvender AI-løsninger ugentligt i form af ChatGPT og andre lignende services. Men vores børn og unge lærer ikke nok digitale færdigheder til at kunne udnytte potentialet i AI-modellerne til fulde, og ej heller lærer de at forholde sig kritisk til, hvad der ligger bagved modellerne. Det er nødvendigt at uddanne vores børn og unge i teknologiforståelse, herunder læren om og anvendelse af kunstig intelligens, hvis vi skal ruste dem til fremtidens arbejdsmarked og sikre, at løsninger bruges forsvarligt og på et oplyst grundlag.

DI anbefaler, at regeringen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, indfører teknologiforståelse som selvstændigt fag i folkeskolen fra 3. – 6. klasse, herunder læren om og anvendelse af kunstig intelligens. Derudover skal kunstig intelligens integreres i øvrige fag i folkeskolen, hvor den meningsfyldt kan bidrage til en mere effektiv eller bedre undervisning. Endelig indarbejdes teknologiforståelse, herunder kunstig intelligens, som et valgfag på ungdomsuddannelserne. Der skal afsættes 100 mio. kr. årligt i perioden 2023-2025 til udvikling, etablering og implementering af teknologiforståelse som obligatorisk fag og integreret i an-

dre fag i folkeskolen. Derudover skal der afsættes 100 mio. kr. årligt til kompetenceudvikling og efteruddannelse af lærere i teknologiforståelse, som blev efterspurgt ifm. forsøget vedr. teknologiforståelse som skolefag fra 2018-2021.

Kunstig intelligens spiller en afgørende rolle i teknologiforståelse, da kunstig intelligens som ny avanceret teknologi kan skabe innovative løsninger, automatisere processer og hjælpe os med at tackle komplekse udfordringer. Men samtidig rejser det også etiske og juridiske spørgsmål, der kræver en reflekteret tilgang. Derfor er det afgørende, at vi ikke kun fokuserer på at tilegne os teknisk viden om kunstig intelligens, men også at vi udvikler en bevidsthed om de potentielle konsekvenser og det ansvar, der følger med dens anvendelse.

I dagens samfund - og stort set alle job - er der et stigende behov for teknologiforståelse og digitale kompetencer. Det er ikke længere tilstrækkeligt, at unge kun kan bruge teknologierne - de skal også lære, hvad der ligger bagved, så de kan have en kritisk og kompetent tilgang. Vi har brug for at opdyrke digitalt dannede børn og unge, der er rustet til at forstå og håndtere kunstig intelligens.

15 Opkvalificering af arbejdsstyrken

Kunstig intelligens er så potent, at den ikke kun løser manglen på arbejdskraft, men i visse brancher også kan medføre behov for større omstruktureringer. Vi ønsker derfor et samfund, hvor vi tager ansvar for den enkelte og sikrer, at så mange som muligt kommer med gennem den næste teknologiske revolution.

Vi kan ikke undgå, at indtoget af kunstig intelligens kommer til at forandre vores arbejdsmarked fundamentalt. AI kommer til at få stor indflydelse, både på måden vi arbejder og på, hvilke kompetencer der efterspørges.

DI anbefaler, at regeringen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, afsætter 200 mio. kr. til at øge kompetencerne inden for AI. Midlerne skal fordeles på henholdsvis efteruddannelse til nuværende medarbejdere i virksomheder, der investerer i nye AI-løsninger, og til omskoling af dem, der bliver ramt pga. indtoget af kunstig intelligens. Forløbene skal udvikles i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Konkret anbefaler DI, at 40 mio. af midlerne udmøntes i en AI-efteruddannelsespulje. Puljen skal kunne søges af virksomheder, der har behov for at efteruddanne deres medarbejdere for at kunne beholde dem ifm. introduktionen af AI-løsninger i deres forretning. Tilsvarende skal puljen kunne søges af AI-leverandører med henblik på at udvikle konkrete efteruddannelsesprogrammer til de virksomheder, der investerer i leverandørens AI-løsninger.

DI anbefaler ligeledes, at de resterende 160 mio. kr. afsættes til omskoling. Disse midler skal fordeles på kursusforløb, udviklet i samarbejde med producenter af AI-løsninger, samt oplæringsforløb ude i virksomheder, der enten udvikler eller anvender AI.

Adgang til data *uden omveje*

I Danmark indsamles enorme mængder af data i høj kvalitet, som har stor værdi, især når data samkøres og udstilles. Ved hjælp af kunstig intelligens kan disse data bruges til at optimere eksisterende løsninger eller skabe nye, der bl.a. kan bidrage til at fremskynde den grønne omstilling eller højne velfærden og væksten i Danmark. Jo mere og bedre data, AI-modeller har adgang til, desto bedre og mere præcise løsninger genereres. Men i øjeblikket er tilgængeligheden af data meget begrænset.

Vi har nogle af de bedste forudsætninger for at udvikle AI-modeller i verdensklasse til det danske marked. Men det kræver, at de offentlige data bliver stillet til rådighed på en let og overskuelig måde, så danske virksomheder ikke skal bruge ressourcer på at finde rundt i offentlige systemer og søge om adgang til enkelte databaser, men derimod kan bruge deres ressourcer på at udvikle nye digitale løsninger til gavn for hele samfundet.

Det er derfor afgørende for Danmarks vej gennem den fjerde industrielle revolution, at både private og offentlige data, og i særdeleshed de dynamiske, bliver stillet til rådighed. Tilsvarende skal det være nemmere at få et overblik over og tilgå udstillede data.

DI foreslår

- 16 Øg udstillingen af dynamiske offentlige data
- 17 Let adgangen til private data gennem mitdata.dk
- 18 Etabler én indgang til åbne offentlige data
- 19 Understøt og udbred danske virksomheders adgang til EU's Data spaces

16 Øg udstillingen af dynamiske offentlige data

I dag er det kun et lille udsnit af alle offentlige data, der bliver indsamlet, som er tilgængelige. Derudover er størstedelen af de tilgængelige data statiske, mens der ofte er endnu større værdi i dynamiske data, der kun udstilles i mindre omfang i dag. Det er derfor afgørende for Danmarks muligheder for at komme styrket gennem den industrielle revolution, at vi formår at udstille flere offentlige data, herunder særligt dynamiske data.

DI anbefaler, at regeringen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, skal investere 20 mio. kr. i at udstille flere offentlige data for at booste udviklingen af nye AI-modeller. Data skal udstilles gennem den eksisterende tværføntlige dataplatform, Datavejviser, hvor en række datasæt allerede er gjort tilgængelige. Dataudstillingen skal ske som en del af den igangværende indsats under digitaliseringsstrategien fra 2022.

DI anbefaler dertil, at alle kommunale, regionale og nationale myndigheder forpligtes til at indlevere en redegørelse for, hvilke data de indsamler (herunder dataformat), hvordan de opbevares, og hvad der skal til for, at datasættene kan gøres offentligt tilgængelige. På baggrund af dette skal der udar-

bejdes en plan for, hvilke data der gøres tilgængelige hvornår frem mod 2030.

Udstillingen af data skal ske under hensyntagen til, hvilke data der har størst kommerciel værdi og anvendelsespotentiale. Her er det særligt data om mobilitet og bevægelsesmønstre, forbrugsdata (energi, gas, vand mv.) samt sundhedsdata, der på nuværende tidspunkt efterspørges blandt virksomhederne.

I forlængelse heraf bør dynamiske data prioriteres over statiske data i videst muligt omfang, da disse data har den største kommercielle værdi. Det skyldes, at de kan anvendes til produkter og tjenester, der giver oplysninger i realtid, såsom rejse- eller transport-apps. Fx kan dynamiske data om ledige parkeringspladser genbruges af private til ruteberegning mod en ledig parkeringsplads, hvis data gøres tilgængelige. Eller dynamisk data om energiforbruget på en offentlig bygning har potentiale for at bruges af specialister til energioptimering af skoler. Data skal udstilles i samme format som de øvrige datasæt på Datavejviser, dvs. efter den fællesoffentlige og europæiske interoperable standard DCAT-AP-DK.

18 Etabler én indgang til åbne offentlige data

En større mængde af offentlige data fra forskellige myndigheder, i skreven stund 34, er allerede udstillet og forsøgt samlet på Datavejviseren. Men mange andre offentlige data er i dag spredt ud på en række forskellige platforme. Det gør det sværere for virksomheder, organisationer og forskere at få et samlet overblik over data, og der bruges i stedet mange ressourcer og forgæves forsøg på at finde data. Det udgør en unødvendig hindring for udviklingen af gode AI-modeller.

DI anbefaler, at Digitaliseringsstyrelsen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, frem mod 2025 samler alle åbne offentlige data på Datavejviseren. Dermed vil virksomheder, organisationer, forskere mv. få én indgang til åbne offentlige data, så det bliver nemmere at få et samlet overblik over hvilke data, der er tilgængelige, og anvende dem i udviklingen af AI-modeller. Data bør samles fra øvrige offentlige dataplatforme, herunder eSundhed.dk, Open Data

DK, GeoMidt, Uddannelsesstatistik, NAP mv. Af hensyn til ressourcekrævende vedligehold, opdatering mv. bør data ikke nødvendigvis 'hostes' på Datavejviseren, men snarere gøres tilgængelige via API'er.

Der bør afsættes 5 mio. kr. til arbejdet med at 'samle' data og yderligere 2 mio. kr. årligt til drift og løbende opdatering af data på Datavejviseren

17 Let adgangen til private data gennem mitdata.dk

Tilgængeligheden til data er generelt begrænset i Danmark, men særligt de private data kan være svære at få adgang til. Dette på trods af at op mod 80 pct. af danskerne er villige til at dele deres private data i anonymiseret form. Det vil derfor være en vigtig del af Danmarks udvikling og anvendelse af kunstig intelligens i fremtiden, hvis vi formår at udstille disse data i større omfang.

Derfor anbefaler DI, at Digitaliseringsministeriet, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, skal etablere en dataplatform, Mitdata.dk, hvorigennem danske borgere let kan dele private data i anonymiseret form.

DI anbefaler, at dataplatformen kobles op på Datavejviser.dk med henblik på udstilling af de private data. Der bør afsættes 50 mio. kr. til etablering og efterfølgende drift af platformen.

Platformen skal gøre det så nemt som muligt for borgere og virksomheder at dele deres private/organisationens data – og dermed øge datatilgængeligheden, så øvrige virksomheder,

organisationer og myndigheder har et større datagrundlag at anvende i brugen af AI-modeller.

Dataplatformen kan udvikles med inspiration fra e-samtykke.dk eller pensionsinfo.dk, og skal og skal vha. login med MitID kunne give et overskueligt overblik over borgerens data, som ligger hos forskellige offentlige myndigheder – som fx sundhedsdata, skatteoplysninger, bopælsdata mv. Derudover skal borgeren have mulighed for selv at uploade egne data om fx søvn eller bevægelsesmønstre, der er genereret via smartphone eller –watch. Endelig skal borgeren via platformen kunne give sit samtykke til at dele data med hhv. virksomheder, forskningsinstitutioner, offentlige myndigheder mv. Samtykket skal gives på et fuldt oplyst grundlag i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen. Datadelingen, der faciliteres gennem Mitdata.dk, skal ses som et tillæg til den datadeling, der allerede foregår mellem borgere/virksomheder og offentlige myndigheder som en del af den almindelige myndighedsudøvelse. Dvs., at platformen muliggør deling af flere data end dem, der allerede deles og anvendes.

19 Understøt og udbred danske virksomheders adgang til EU's Data spaces

Danmark er et af de steder i verden, hvor vi indsamler mest høj-kvalitetsdata, men der indsamles naturligvis også data i resten af verden og Europa. I EU er man ved at udvikle det såkaldte EU Data spaces, der har til formål at sikre deling af data fra både virksomheder og det offentlige på tværs af Europa. Hvis danske virksomheder skal udvikle AI-løsninger til resten af Europa, er det afgørende, at de får adgang til de europæiske data.

"Data spaces" har til formål at sikre deling af data fra både virksomheder og det offentlige på tværs af Europa. "Data Spaces" udvikler både den konkrete platform til datadeling samt implementering af lovgivning, der skal sikre tillid og et velfungerende marked for datadeling på tværs af EU.

For at danske virksomheder får mest ud af Data Spaces er det nødvendigt, at Danmark etablerer en dansk hub. Hubben skal sikre:

1. At danske prioriteter bliver spillet ind til den centrale udvikling af "Data spaces"
2. At der bliver delt information blandt danske virksomheder
2. At alle interesserede virksomheder – store som små – kan medvirke i brugen af "Data spaces", uden at det bliver unødigt bebyrdende for virksomhederne.

DI anbefaler, at der afsættes 2 mio. kr. årligt til at understøtte etablering af en dansk hub, der sikrer dansk deltagelse i den kommende europæiske dataplatform "Data spaces". Hubben skal integreres i Erhvervsstyrelsens kontor for Digital innovation.

En tidssvarende offentlig sektor

Kunstig intelligens repræsenterer en banebrydende mulighed for at forvandle den offentlige sektor i Danmark og styrke vores velfærdssamfund. I dag står den offentlige sektor over for udfordringer som rekrutteringsvanskeligheder og ressourceknaphed, hvilket truer kvaliteten af de tjenester, der tilbydes. For at løse disse problemer må vi ikke tøve med at omfavne og implementere AI-teknologier.

Et af de mest presserende områder er sundhedsvæsenet. Vi ønsker et samfund, hvor alle borgere kan nyde godt af et effektivt og kompetent sundhedssystem, uanset hvor de bor. Dette kræver investeringer i ny sundhedsteknologi, der kan aflaste arbejdskraften, men uden at gå på kompromis med behandlingskvaliteten. AI kan være nøglen til at opnå dette mål ved at automatisere rutineopgaver, analysere store mængder data og understøtte læger og sundhedspersonale i beslutningsprocessen. Dette vil resultere i et mere tidssvarende sundhedsvæsen, der kan levere høj kvalitet af pleje og behandling på tværs af kommuner og regioner.

Derudover skal vi fremme et stærkt offentlig-privat samarbejde med fokus på udvikling og implementering af AI-teknologi. Dette partnerskab vil ikke kun forbedre vores velfærdssamfund, men også gøre Danmark til en drivkraft for innovation inden for AI. Den årlige offentlige efterspørgsel på over 400 mia kr. kan fungere som en katalysator for virksomhedernes investeringer i AI-løsninger, der ikke kun vil gavne borgerne, men også skabe eksportmuligheder og fremtidig økonomisk velstand.

Endelig skal vi sikre, at vores offentlige myndigheder har de rette betingelser for at omfavne kunstig intelligens. Hvis ikke disse produkter anvendes og udvikles i Danmark, så bliver de udviklet andre steder i verden. Vi ønsker, at Danmark, baseret på vores unikke velfærdssystem og danske værdier, understøtter muligheden for, at danske virksomheder har et stærkt hjemmemarked til at udvikle og afsætte AI-modeller, der sikrer effektivitet og grundighed i borgernes og virksomhedernes møde med det offentlige.

DI foreslår

- 20 Ny teknologifond på sundhedsområdet
- 21 Tidlig inddragelse af marked i offentlige udbud skal åbne døren for flere AI-løsninger
- 22 Afklaring af regler for data-anvendelse ifm. AI i kommuner og regioner
- 23 Understøt kommuner og regioner i at udvikle og indkøbe fælleskommunale AI-løsninger
- 24 Ryd ud i dobbeltindberetninger ved hjælp af kunstig intelligens

20 Ny teknologifond på sundhedsområdet

Både den private og offentlige sundhedssektor oplever i dag problemer med at få stillinger besat. Det udfordrer sundhedsvæsenet og skaber lange ventelister i mange europæiske lande. Ser vi på udviklingen frem mod 2030 i Danmark, bliver udfordringen kun større, fordi sundhedsvæsenet ikke længere kan regne med flere medarbejdere trods den hastigt stigende arbejdsbyrde ift. ældre medicinske patienter og patienter, der lider af ofte flere kroniske sygdomme. Nye teknologiske og digitale løsninger, herunder brugen af kunstig intelligens, bliver derfor centrale, når det kommer til at afhjælpe manglen på arbejdskraft på tværs af sundhedsvæsenet. Danmark er verdensmester i digitalisering og har en stærk life science- og tech-industri. Men der er behov for, at anvendelsen af nye teknologiske og digitale løsninger accelereres markant i sundhedsvæsenet nu, hvis vi skal løse arbejdskraftsudfordringen i fremtiden.

DI anbefaler, at regeringen etablerer en offentlig-privat teknologifond for et sundere Danmark. Fondens skal finansieres af offentlige og private midler og investere i national skalering af nye sundhedsteknologiske løsninger, der kan aflaste sundhedspersonalet, gøre patienter mere selvhjulpne og skabe bedre sammenhæng mellem hospitaler, lægepraksis

og kommuner.

Målsætningen er via teknologi, herunder brugen af kunstig intelligens, at kompensere for de 25.000 årsværk, som sundhedsvæsenet forventes at mangle allerede i 2030. Etablering af fonden vil kræve en startkapital på 5 mia. kr., hvoraf 2 mia. kr. er offentlig finansiering.

Teknologifonden for et sundere Danmark er tænkt som et uafhængigt organ med en kompetent og erfaren ledelse, der selv kan drive udviklingsprojekter på større udfordringer i sundhedsvæsenet. Et af hovedkriterierne for projekter, der finansieres gennem fonden, er, at de skal være arbejdskraftsbesparende.

Med etablering af fonden bør der også gives frihed til, at sundhedsvæsenet kan afprøve ny teknologi på afdelingsbasis. Innovation, test og implementering af ny teknologi kan nemlig blive kvalt af lange beslutningsgange, og derfor bør fonden give mulighed for test af nye tech-løsninger på afdelingsbasis, såfremt det vurderes, at anvendelse af teknologierne potentielt kan skaleres.

22 Afklaring af regler for data-anvendelse ifm. AI i kommuner og regioner

I både danske regioner og kommuner står man over for udfordringer med at afklare reglerne for dataanvendelse, når man ønsker at implementere løsninger baseret på kunstig intelligens. Forskelle i afdelingers adgang og kendskab til AI skaber desuden uligheder i, hvem der kan udnytte teknologiens potentiale. Det er afgørende at skabe et klart overblik over de reguleringsmæssige rammer og retningslinjer, så kommuner og regioner sikkert og effektivt kan navigere i dataanvendelse ifm. AI-løsninger. På denne måde kan AI blive en ressource, der hjælper med at imødegå udfordringerne i den offentlige sektor.

DI anbefaler, at Digitaliseringsstyrelsen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, udarbejder en generel juridisk vurdering af, hvilke typer af borgerdata kommunerne må dele i anonymiseret form med virksomheder, samt hvordan disse skal håndteres.

I økonomiaftalen for 2020 blev der igangsat en investeringsfond, der støtter afprøvning af nye teknologier i den offentlige sektor. I perioden 2020-2022 er der i alt blevet støttet 40 signaturprojekter. Nu er det tid til, at det ikke længere skal være enkelte signaturprojekter, men at brugen af AI i højere grad skal blive en integreret del af de fleste danske kommuner.

Der mangler stadig den endelige evaluering af en række af signaturprojekterne, men det står allerede klart, at en af de største udfordringer er myndighedernes uklarhed vedrørende lovhjemmel til anvendelse og deling af borgernes data til udvikling af kommunale eller regionale AI-løsninger.

21 Tidlig inddragelse af marked i offentlige udbud skal åbne døren for flere AI-løsninger

Når offentlige ordregivere beskriver, hvordan opgaverne skal løses ned i mindste detalje og uden tidlig inddragelse af markedet, opstiller de unødvendige barrierer for, at virksomheder kan indtænke nye teknologier og AI-baserede løsninger. Løsninger, der ellers ville have bidraget til innovation i den offentlige sektor og skabt nye eksport- og vækstmuligheder for danske virksomheder.

DI anbefaler, at offentlige udbud så vidt muligt udarbejdes som dialogbaserede udbud, hvor virksomheder og markedet inddrages i udarbejdelsen af det endelige udbud. Herved sikres at de nyeste teknologier på markedet bliver inddraget i overvejelserne bag udbuddet og derved, at det bliver lettere for blandt andet AI-løsninger at finde vej til det offentlige. Dette bør ikke kun gælde egentlige it-udbud, men også i øvrige udbud, hvor AI kan spille en understøttende rolle i opgaveløsningen.

DI anbefaler derudover, at langt flere offentlige udbud laves med afsæt i funktionskrav samt innovationsklausuler for at sikre de bedste forudsætninger for, at virksomhederne kan byde ind med de teknologiske løsninger de finder bedst egnet til at løse den beskrevne opgave.

Udgangspunktet for funktionskrav er, at det offentlige først og fremmest stiller krav til, hvad man gerne vil opnå med det enkelte udbud fremfor på forhånd at definere, hvordan opgaven skal løses via proces- eller aktivitetskrav. Et funktionskrav vil fx gå på, hvor højt græsset maksimalt må være, mens et aktivitetskrav vil regulere, hvor ofte græsset skal slås. Ved brug af innovationsklausuler giver man endvidere leverandørerne mulighed for løbende at integrere nye løsninger i takt med, at teknologien udvikler sig.

23 Understøt kommuner og regioner i at udvikle og indkøbe fælleskommunale AI-løsninger

Danske kommuner og regioner beretter om manglende hænder og presset økonomi. Både ude i den borgernære service og i forvaltningerne efterspørges der flere ressourcer. Derfor leder rigtig mange kommuner og regioner målrettet efter udviklings- og effektiviseringspotentialer, og her har mange afdelinger allerede øje for de muligheder, som kunstig intelligens bringer med sig.

Men der er desværre store forskelle i afdelingers kendskab til teknologiens muligheder, og derfor vil der være et stort uindfriet besparings- og/eller effektiviseringspotentiale i kommunernes og regionernes anvendelse af kunstig intelligens. Derudover fortæller mange kommuner og regioner, at det er for dyrt for den enkelte kommune eller region at få udviklet AI-løsninger, der passer til deres behov.

DI anbefaler, at KL og Danske Regioner, som en del af den næste fælleskommunale samt fællesregionale indkøbsstrategi, afsætter 5 mio. kr. hver til:

1. En koordinerende indsats på tværs af kommuner og/eller regioner, hvor KL og Danske Regioner påtager sig rollen som facilitator for fælles udvikling og evt. indkøb af AI-løsninger, der kan adressere udfordringer, som to eller flere kommuner og/eller regioner står overfor. Koordineringsindsatsen skal kun iværksættes i det omfang, at kommunerne/regionerne selv ser en potentiel gevinst i at indgå i fælles udviklings- og indkøbsaftaler for at understøtte deres egen implementering af AI-løsninger. Koordineringsindsatsen kan fx forankres som en del af SKI's kommunale netværksmøder.

2. Informationstiltag, hvor KL og Danske Regioner udbreder viden om eksisterende AI-løsninger til kommuner og regioner, så flere får kendskab til de potentialer, der er blevet identificeret ifm. de tidligere og igangværende signaturprojekter med kunstig intelligens i kommuner og regioner.

24 Ryd ud i dobbeltindberetninger ved hjælp af kunstig intelligens

Virksomhederne bruger hvert år ressourcer svarende til mere end 30 mia. kr. på indberetninger til offentlige myndigheder – og tilsvarende bruger myndigheder mange ressourcer på at drive og opdatere indberetningssystemer og påminde om indberetningskrav mv. Dobbeltindberetninger er et udbredt problem, og der er mange eksempler på, at virksomheder bliver påkrævet indberetning af samme type data i flere forskellige systemer hos flere forskellige myndigheder. Det gælder fx data om produks sammensætninger, indmeldelse af byggeaffald og eksportdata. Det kræver unødigt mange ressourcer og tid, der går fra drift og vækst af virksomheder. Der er derfor behov for en oprydning i dobbeltindberetningerne – og her kan kunstig intelligens hjælpe med at strukturere og distribuere data.

DI anbefaler, at regeringen, som en del af den kommende digitaliseringsstrategi, vha. kunstig intelligens effektiviserer virksomheders indberetning af data til offentlige myndigheder. Konkret skal der som led i regeringens kommende digitaliseringsstrategi indføres et princip om, at virksomheder kun skal indberette samme data og oplysninger til offentlige myndigheder én gang – dette gælder også på tværs af nationale myndigheder og EU. Ved hjælp af kunstig intelligens kan dataene blive videredistribueret til øvrige relevante myndigheder

i præcis det format, som myndighederne efterspørger. Dette vil skabe en mere sammenhængende og brugervenlig oplevelse for virksomhederne samt reducere deres omkostninger og administrative byrder. Samtidig vil det bidrage til en mere effektiv og sammenhængende offentlig sektor.

Der bør afsættes 3 mio. kr. til kortlægning af dobbeltindretninger og 50 mio. kr. til udvikling af datadelingsløsninger, på tværs af myndigheder, baseret på kunstig intelligens. Som led i implementeringen bør der desuden oprettes én indgang til indberetninger, fx via virk.dk eller virksomhedsguiden.dk, hvor virksomheder kan tilgå alle indberetningssystemer på tværs af myndigheder.

Dansk Industri

H. C. Andersens Boulevard 18
1553 København V
Telefon: +45 3377 3377
E-mail: di@di.dk